

EDINOST

ŠTEV. (No.) 84.

CHICAGO, PETEK, 28. OKTOBRA, 1921.

VII.

ZOPET EN DUHOVNIK UMORJEN

Lead, So. Dak. — Obsodba porote v Binghampton, Ala. ki je popolnoma oprstila morilca duhovnika Copleyja, je rodila hitro nov sad. Župnik stolne cerkve v Lead, So. Dakota, kjer je bil morilec rojak Rt. Rev. škof Straha, Rev. A. B. Beknap je bil umorjen oktobra na cesti zunanji meje. Velika krogla je prestrelila srce. Nekoliko minut prej je prišel v župnišče neki človek, ki je prišel poniti da bi naj šel k duhovniku mu nesel z dno popotnico.

Bilo je nekako 30 minut, ko je nekdo začel močno zvoniť na vratih župnišča in škofiške rezidence škofa Lawlerja. Eden izmed duhovnikov je odgovoril in odprl vrata. Neki človek je prišel in prosil, naj bi Father Beknap prišel podeti svoje poslednje olje umirajočemu prijatelju. Pogovor so čuli stariši duhovnika Beknapa, katere je zvonec prebudil. Father Beknap se ni ohotel oditi, ko je čul, da bolnik želi niemu. Napravil se je, vzel sv. olje in šel s tujcem v svojo "garage" da bi šel z avtomobilom. Toda dasi je bilo "kara" zvečer se v popolnem tedu, ni hotel več iti. Tako sta odhitela slednjič peš. Dobre pol ure pozneje so pa našli mrtvo truplo duhovnikovo na cesti s prestreljenim srcem. Kakor kaže velika ranjena rana, je morilec duhovnika najprej močno udaril po glavi, da je padel. Neki Toney Bertolena, ki živi blizu prostora, kjer se je umor izvršil, pravi, da je čul več strelav, morda tri ali pet. Tudi drugi ljudje v bližini pravijo; da so čuli strele.

Škof Lawler je izjavil, da on ne ve, da bi imel Father Beknap kake sovražnike. Tudi ne ve, da bi bil Father dobil kaka pretilna pisma. Nagrade \$1.500 je razpisane za vsako sporočilo, ki bi pomagalo zagrabiti morilca. Mesto je dalo \$500, okraj je dal \$500 in Kolumbovi vitezji \$500.

Kaj pa bo, če ga bodo našli? Saj bo oproščen!

Amerika, Amerika, kam greš tudi ti?

ŽELEZNIČARSKI ŠTRAJK.

Velikanska stavka, ki je napovedana za to soboto večer, še ni odvrnjena. Še vedno se ni posrečilo posredovalcem doseči sporazum med delavskimi unijami in lastniki železnic.

Več železničarskih unij se je sicer izjavilo, da ne bodo šle na stavko in da bodo delale naprej, če prav nekatere posestrime unije stavkajo. Koliko je na izjavi resnice, se ne ve.

Tako zvana "Delavski Odbor Združenih Držav" se posvetuje z voditelji "Velike petorice" delavskih unij v Chicago in tu so dognali, da je stavka samo posledica ukaza, s katerim je odbor ukazal znižanje delavskih plač meseca junija.

Odbor je takoj izdal izjavo, da se plače ne bodo znižale, dokler se vse vprašanje pravilnim putem ne reši.

Kakor se poroča, nekateri pri vladi mislijo takoj zapreti vse voditelje železničarskih unij, ako bi se stavka začela in jih postaviti pred Zvezino sodišče radi "zarote ovirati železniški promet." Koliko je resnice na tem se ne ve.

Velika in težka mora se bo odvalila od delavstva, kakor od vsega prebivalstva, ako se bi ta stavka odprečila.

Kakor vsak trezen človek že lahko naprej vidi, je pri sedanjih razmerah skoraj nemogoče, da bi delav-

stvo kaj doseglo. Zato sodi vse trezno delavstvo, da je sedaj skrajno neprevidno in nepremišljeno začeti s kako tako veliko stavko.

Nekateri celo pravijo, da so stavko hoteli sami železniški lastniki, milijonerji, ker hočejo s to stavko uničiti Labor Board, ki jih preveč nadzira. Baj je vsa ta stavka samo njih delo in samo voda na njihov mlin. Mogoče je vse.

Previdna in modra pa gotovo ni!

PREDSEDNIK HARDING JE ŠEL MED NIGRE.

Predsednik Harding je šel na potovanje po južnih državah, kjer bo obiskal vsa večja mesta. Kakor znano je ves jug odločno demoratičen, proti republikanski stranji. Obisk predsednika Hardinga ima namen nigre pridobiti za republikance.

ZOPET VELIKE POVODNI V AMERIKI.

Florida je zadela velika povodni prav kakoršna je zadela Pueblo in pozneje Alabama. Velik del mesta Tampa je pod vodo. Mesto je brez električne luči. Zadnje dni je bil velik dež in voda je narasla. Tudi več družih mest je pod vodo.

RAZMERE NA ELLIS ISLANDU

Neka Irka, Miss Foerbes je prišla nalašč v tretjem razredu z navadnimi naseljenici, da je sama skušala vse grozote "otoka solza," kakor se imenuje Ellis Islanda, da je videla na svoje oči, kako se postopa z ubogimi naseljenici. V Chicaški Tribuni ta pisateljica sedaj natanjčno popisuje vse, kar je skušala in nekaj groznega je, kaj se tam godi in kako se ravna z ubogimi naseljenici. Doma še z živino tako ne postopajo. Kako slab mora biti utis, katerega dobi naseljenec takoj, ko pride v Ameriko, ako je resnica, da so razni uslužbenci tako surovi z njimi.

Res skrajni čas je že, da se te neznosne razmere uredi.

CHICAGO BREZ PIVA.

Prohibicijski urad v Washingtonu je za to, da se dovoli pivo in lahka vina kot zdravilo. Chicaški državni pravdnik pravi pa, da ne bo dovolil. Pravi, da bo sodnijsko preganjal, ki bi hotel to delati. Sedaj bodo najbrže prišlo do tožbe.

ČUDEN PREŠIČEK.

Billosi, La. — Tukaj je prišel na svet prešiček, ki ima osem nog, tri oči, štiri ušesa, dva repa in tri rivičke.

Zanimive konstatacije. Spričo konferencie v Washingtonu, na kateri naj se poravnajo sporni interesi med vesilami v Tihem Oceanu, se angleško časopisje intenzivno peča z možnostjo, da v teku par let, ko bosta Amerika in Japonska dogradili svoje brodovje, pride med njima do vojske. Pravijo, da je severnoameriški brodovni gradbeni program sicer obsežnejši nego japonski, toda v sedanjem momentu ima Japonska premoč, kot je izjavil že svojčas zastopnik angleške admiralitete v zbornici. Razmerje med velikimi vojnimi ladnjami je namreč zdaj sledeče: Anglija 16, Amerika 16, Japonska 18. Pripravljajo se pa za bližnjo dobo: Anglija 4, Amerika 1, Japonska 10, če gre za ladje največjega tipa. Ameriški mornariški urad je na to odgovoril, da te številke niso popolnoma točne, res pa je, da je zaenkrat japonsko brodovje močnejše nego severnoameriško.

HAZARD POSVETU

HORTY HOČE KRALJEVO KRONO.

Kakor smo že zadnjič sporočili, je kralj Karol Habsburg še enkrat poskusil priti na mažarski tron. Prišel je v Odenburg po zrakoplovu. Da bi naredil večji utis na prebivalstvo, prišla je z njim tudi žena Cita. Baj je samo njena velika vladateljnost kriva vsega.

Takoj ko sta prišla kralji in kraljica v mesto, jih je poveljnik ondotne posadke pozdravil in predstavil vojaštvu in vojaštvo je priseglo zvestobo svojemu pravemu kralju.

Toda takoj je nastalo veliko razburjenje med vsemi narodi cele Evrope. Kakor znano, so vse države proti povratku Habsburžanov na kak tron v Evropi. Zaigrali so si simpatije vseh narodov. Še celo Nemci sami jih ne marajo več. Upal je pa Karol, da se ga bodo Mažari usmilili, ki so mu prisegli zvestobo, ko je vse druge narode prezrl in se dal kronati samo za mažarskega kralja. Toda tudi tukaj se je zmotil.

Nekako 12 tisoč je štela posadka vojakov, ki ga je sprejela in skupaj s to vojsko je hotel iti proti Budapesti in zasesti tron. Toda zmotil se je v narodu. Železniška proga, po kateri se je peljal z vlakom proti Pešti, je bila razkopana na več mestih, tako, da je bilo nemogoče nadaljevati pot po železnici. Progo se baje razdrli kmetje. Tako je bil prisiljen Karol iti peš dalje. Toda prišlo je do odpora kmetov in Hortyjeve vojske, katero je Horty takoj poslal Karolu nasproti. Bil je vroč boj, pri katerem je bilo baje nad 1000 vojakov ranjenih in nad 500 mrtvih. Karol je bil premagan in njegova vojska ga je zapustila. Bil je ujet skupaj z ženo. Ko je pa videl Karol, da se je njegov drugi poskus postaliti se mažarske krone, ponesrečil, je baje nastavlil revolver na glavo in se hotel usmrtiti, toda Cita je opazila o pravem času, kaj namerja, in mu izvila samokres. Listi so poročali, da je bil ubit, kar se pa ni potrdilo. Tudi ni vrjetno poročilo o samomoru.

Sedaj sta kralj in kraljica zaprta v nekem bivšem benediktinskem samostanu, kjer bosta ostala, dokler liiga narodov ne bo odločila, kaj bodo naredili z njima.

Baje jih bodo odpeljali na Angleško v London, kjer bosta živela kakor prosta jetnika, kakor živi Viljem na Holandskem. Švicarska vlada mu je jako zamerila, da je prelomil svojo dano besedo, s katero se je zavezal, da ne bo več poskusil ničesar brez vednosti vlade.

Horty je takoj sedaj začel delovati z vso silo, da bodo v najkrajšem času Mažari glasovali, koga hočejo imeti za kralja. Baj je Horty jako dela na to, da bi si Mažari izbrali njegovo družino za to mesto.

ZA MONARHIJO NAZAJ.

Na Portugalskem so prišli na sled velikemu gibanju za zopetno monarhijo. Republikanci, posebno rdečkarji, so si s svojim dosežanim gospodarstvom cel narod odtušili, da so vse ljudstvi želi nazaj monarhijo.

ANGLEŠKA BO DALA SVOBODO EGIPTU.

Anglija zopet obeta popolno nezavisnost Egiptu. (Nadaljevanje na 2. strani.)

V JUGOSLAVIJE.

Kako se skrbi za šole v Vojvodini. Ravnateljstvo gimnazije v Subotici je že večkrat zaprosilo za potrebno vsoto denarja, da da očistiti in prebarvati popolnoma zanemarjene sobe. Ker so od pristojnih oblasti prišli vedno odgovori, da "novca nima," so dijaki morali sami nabrati potrebno vsoto, da se je to delo izvršilo.

Koliko uietnikov je še v Sibiriji?

Pred kratkim se je iz Sibirije vrnila švedska delegacija. Ta delegacija objavlja sedaj, da se nahaja v Sibiriji še okrog 20.000 vojni uietnikov, od katerih pa se polovica sploh ne misli vrniti, temveč se hočejo stalno naseliti v Sibiriji. Uietniki so večinoma Poljaki, Ukrajinci in Mažari in tudi Jugoslovani je še precej. Nemca ni skoraj nobenega.

Francoske potujoče knjižnice.

"Neue Zürcher Zeitung" poroča, da se je v Franciji osnoval odbor, ki namerava omogočiti deželam s slabo valuto čitanje in uporabo dragih francoskih knjig. Komite namerava s pomočjo dobrohotnih prispevkov ustanoviti takozvane potujoče knjižnice (bibliothèques circulantes), ki bi imele vse najnovejše izdaje znanstvenih del, ki naj bi se visokošolcem omenjenih dežel izposojevala.

Nesreča na grosupeljskem kolo-dvoru.

Dne 26. septembra je šel iz vlaka na grosupeljski postaji v restavracijo potnik Anton Kresse. Ko je šel čez r. tir, je prezrl čistilni jarek, ki je v tem tiru, ter je padel v njega. Kresseta so potegnili iz jarka. Tožil je, da čuti bolečine v prsih.

Pogorelo je popolnoma posestvo Franciške Marinko v Stranski vasi pri Dobrovi.

nato pa je vpepelil požar tudi hišo njenega soseda Franceta Velkavrha. Škoda je skoraj polmilijonska. Zažgal je neki otrok. Pazite na otroke!

Trst je jugoslovanski, kar se je pokazalo s tem, da je sedaj več kot deset tisoč delavcev odpuščenih od dela, ker je pomorska trgovina skoraj popolnoma opuščena.

Temu ne bo pomagala generalna stavka, pač pa priklonitev Trsta k Jugoslaviji. Seveda govoriti o tem Pašiču in tržaškim fašistom pomenja nositi vodo v morje.

Vojaške vaje v vinogradih.

Svojčas je opozoril "Straža" na veliko škodo, ki jo povzročajo vojaške straže po vinogradih, na kar so demokrate očitali, češ, da huiška "Straža" prebivalstvo proti vojaštvu. V vinogradih pri Laiferspergu je imela cela stotinja vaje ter je napravila v enem samem vinogradu za 5000 kron škodo. Škoda se je takoj ugotovila. Prebivalstvo apelira na vojaške oblasti, naj take vaje vsaj sedaj v času treatve onemogoči, da se ne bo prebivalstvo po nepotrebnem razburjalo.

Belgrad, 30. sept. — "Tribuna"

poroča iz Pečuha: Po vsem reokupiranem ozemlju je postal položaj za naše rojake nevedrliiv. Vsenovsod mučijo, preganjajo in ubijajo Jugoslovane. Zdravni dan so ubili Janoša Gala in nekoga Obačaja iz (Nadaljevanje na 2. strani.)

KATOLIŠKI VESTNIK

Zastopniki francoskih redov pri papežu. Kot poročajo listi iz Rima, je sprejel papež v avdijenci zastopnikov vseh narodov in držav sveta.

O združenju češke narodne cerkve s pravoslavno izvedo sledeče podobnosti: "Vesnik," oreni srbske pravoslavne duhovščine, konstatira, da se škof Dositej ni podal na Češko niti na lastno željo niti na željo vlade, marveč vsled sklena arhiepiskopskega sabora. To pa na stvari nič ne izpremeni. Fakt je, da je arhiepiskopski sabor dobil v to svrhu od vlade kredit, ki je to že svojčas nastalo v svoji interelaciji poslanec dr. Šimral, na kar ni še do danes dobil nobenega odgovora. Dobil je talar 100.000 dinarjev, pozneje pa gotovo še veliko ali pa še več, ker je bila omenjena vsota naznačena samo za enkrat. Glede uspeha tega nepragovnega dela je nam poročala, da ni velik. Dositej je nabral vernikov večinoma le v velikih mestih, kjer pač ni našel veliko religioznih ljudi; največ mu je dala Praga, namreč 10000. Med Rusini v podkarpatski Rusiji pa je bil rezultat minimalen, saj je znano, kako zvesto se grškokatoliški Rusini oklenajo svoje vere. Interesantno je, da "Vesnik" konstatira, "da je češkoslovaška narodna cerkev sprejela vse dogme pravoslavne vere in vse bistvo svetotajstev, obenem pa dosegla kanonizacijo mistra Jana Husa." Kalkšno protislovje vsebuje ta trditev, se razvidi iz tega, da je tudi pravoslavna cerkev učenje Jana Husa zavrnila kot nepravoslavno, kar se more čitati v vsaki pravoslavni učni knjigi dogmatike. V čem obstoji bistvo svetotajstev, kakor jih je priznala češka narodna cerkev, "Vesnik" ne pove. Opomniti pa je treba, da po dosednji praksi nobena pravoslavna cerkev ni sprejemala nikogar v kanon svetnikov brez izrecnega soglasja drugih pravoslavnih cerkva, kar se sicer tudi samo po sebi razume, ker noben svetnik ne more biti svetnik ene pravoslavne cerkve, ampak le vsecelne cerkve. Sicer pa je to notranja zadeva pravoslavnih cerkva, nas zanima le vprašanje, kako bo vlada utemeljila izdatke za to protikatoliško propagandno delo, ki je tudi v škodo verskega miru v državi, ako jih bo sploh utemeljila. (Nadaljevanje na 3. strani)

VAŠ DENAR

bo doma najhitrejšje, ako ga pošljete skozi naše podjetje. Mi računamo po najcenejšem dnevnem kurzu istega dne, ko preimemo od pošiljateljjev denar.

Ob izidu te številke smo računali:

Za jugoslovanske krone:

500 ..... \$ 2.20

1.000 ..... 4.25

5.000 ..... 20.50

10.000 ..... 40.00

Za italijanske lire:

50 ..... \$ 2.60

100 ..... 4.75

500 ..... 21.50

1000 ..... 42.00

Vse pošiljatve naslavljajte na:

"EDINOST",

1840 W. 22nd St., Chicago, Ill.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI
Izjaha dvakrat na teden.

Slovenian Franciscan Press.

2849 W. 22nd St. Telephone Canal 98. Chicago, Ill.
ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Semi-Weekly by
SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 2849 W. 22nd St., CHICAGO, ILL.

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Strašen udarec v obraz pravičnosti.

O Amerika, Amerika, kam greš? Toraj tudi ti? Da, tudi v Ameriki se je zgodil slučaj, ki je naravnostni udarec v obraz vsaki pravičnosti in ki kriči k nebu kot velikanska krivica, ki se bo de britko maščevala na državljanih, ki so krivi te krivice.

Naša sodišča so do sedaj veljala kot naredba, ki so bila vzvišena nad vsako politiko in nad vse vrvenje vsakdanjega življenja. Očetje združenih držav so obdali to državno napravo s posebno avtoriteto in veljavo, kot varhijno javnega reda, javne varnosti in pravic državljanov. Sodišče je celo nad predsednikom Združenih držav. Preziranje sodišča in njegovih ukazov, je kriminalno. Ko si prišel s sodno dvorano, si se moral odkriti, če se tudi drugače nikjer nisi. Vsako nespodobno in neolikano obnašanje tam, je bilo kaznjivo.

In do sedaj smo imeli zaupanje v ta naša sodišča, kjer se deli in odločuje pravica.

Toda zadnje čase pa s strahom opaža vsak pravi Amerikanec, da je sedanje propadanje čuta za poštenje in pravičnost, sedanja politična korupcija, sedanje strankarstvo, da, celo sedanji ozkorsrčni protiverski ozioroma boljše protikatoliški fanatizem zašel tudi v ta svetišča pravice.

Zadnje čase se ponavljajo slučajji, ko razna sodišča razne morilce in ubijalce in tatove osvobodijo ali izpuste na prosto, ali pa le z malimi kaznimi odpuste.

Posebno kričeč slučaj je slučaj morilca Rev. Stephensona, metodistskega ministra iz Birminghama, Ala., ki je ustrelil dekana Coyleja.

Dekan Very Rev. Father Coyle, katoliški župnik v bigotnem mestu, kjer protikatoliški fanatizem bujno cvete, je poročil hčer ondotnega ministra Stephensona, ki je že preje prestopila v katoliško cerkev, s katoliškim mladeničem Gussmanom. Kakor je lastna hčer izpovedala takoj po umoru, je bila prava mučenice radi svoje vere in njen očee prava kruta brezsrčna zver, katerega je protikatoliški fanatizem tako prevzel, da je z lastno hčerjo ravnal tako brutalno, da se je vsakdo zgrašal. Imel jo je zaprt, tepel jo je, da je sirota pobegnila od doma. V tem preganjanju, da bi se rešila krutega očeta, se je pa poročila s fantom, s katerim je bila zaročena. Kot katolikinja je seveda šla h katoliškemu duhovniku se poročiti, ki ju je brez vsakega pomisleka tudi poročil. Toda nekoliko ur pozneje, ko je minister izvedel, da je bila hči poročena, je vzel revolver, šel pred župnišče, kjer je Rev. Coyle mirno sedel v naslonjaču in molil svoj brevir. Kakor je pričala gospodarica duhovnikova, nista niti besede spregovorila. Toda sam morilec pravi, je prišel k duhovniku in mu je rekel: "Ste res poročili mojo hčer?" Duhovnik mu odgovori: "Da sem!" "Vi ste umazan pes!" zakriči minister nanj. Duhovnik je vstal in protestiral proti žalitvi in mu rekel: "Ne recite te žalitve več!" Toda minister pravi, da je še enkrat ponovil to žalitev. Bajje ga je duhovnik na to vdaril. V silobranu, pravi minister, je pa duhovnika trikrat ustrelil.

Pretekli petek je bila porota obravnava končana in porotniki so se posvetovali samo dve uri in **ministra popolnoma oprostili vsake krivde.**

Ko je navzoče občinstvo čulo to odločitev porote, je začelo burno ploskati in kričati in odobravati sklep porote.

Tako je šel morilec duhovnika, žrtve svojega protikatoliškega fanatizma, prost izpred porote, ki bi bila ga morala priznati krivim umora prve vrste.

Mi nismo krvoločni in nam ni za to, da bi še morilec prišel na merišče. Vendar je ta sklep porote brez dvombe naravnostni udarec v obraz vsake pravice in je velikanska sramota za vso našo justico. Objednem je pa to velikansko pohujšanje za vse sovražnike katoliške duhovščine. "Brezpravna čreda smo" te besede velikega moža lahko reče tudi katol. duhovščina. "Kaj pa je če počim kakega 'f...'? Lagal se bom, da me je napadel, dasi je resnica, da se je revež samo obranil, pa bom oprostjen," lahko vsakdo reče.

Nismo se bali za našo ljubo Ameriko, ko so pod njo kopali razni rdečkarji. Bojimo se pa za njo, ako so enkrat državljanji sami in sicer pod krinko domoljublja začeli rušiti njene temelje. Sedaj pa: "Naša ljuba nevesta Amerika, v nevarnosti si!"

MLADINSKI DOMOVI.

Z gorko hvaležnostjo in radostnim zadoščenjem, da je akcija "Za Mladinske DOME" precej našla pravega razumevanja in že tudi precej odmeva med sorojaki, objavljamo PRVI IZKAZ dobrotnih darov nabranih v New Yorku in Bridgeportu, Conn. Seve: mnogo sorojakov je še, posebno imovitejših, ki se še niso prav nič odločili, ker morda ni bilo prave prilike. Pa jih tem potom iskreno prosimo: Kar čim prej morete, sorojaki, ker ravno sedaj je valutno stanje najugodnejše!

Z veseljem moramo tudi ugotoviti, da doslej še noben rojak, na katerega smo se osebno obrnili, še ni odrekel naši prošnji. Marsikdo, pa, ki je že dal, je obljubil še večjo svoto na zimo, ko bo kaj več zaslužil Sorojaki, posnemajte! Vsak teden par kodrov na stran za Mladinske DOME! Vsako dobro delo, posebno pa še dobrotlost ubogi mladini,

rodi nov blagoslov celemu našem življenju!

V imenu vseh "domovcev" in v imenu Društva za Mladinske DOME najprisrčnejši: Bog plačaj!

Dr. Srečko Zamjen, tajnik.

OB DVANAJSTI URI...

Iz Jugoslavije prihajajo vedno žalostnejša poročila. Težke krize jo pretresajo do mozga...

So krize, ki nastopajo nenadno, pa prav tako hitro tudi zginejo. Teh se ni treba bati. Nevarne so le one, ki že izza ujedinjenja, bolj je izza časov vojne glojejo na narodovem mozgu, krize, ki jih na prvi pogled ni opaziti, ki pa razjedajo silo naroda na znotraj, v njegovem osrčju, v njegovi duši—ki ga ogrožajo v njegovi ekzistenci!

Naša deca v domovini je bolna. Ne toliko na telesu, kot na duši, na srcu. Na tisoče in tisoče je je, skvarjenje in posirovele: žalostna dedščina svetovne morije.

Iz slovenskih naselbin.

Chicaške novice. — Vse naše misli gredo zadnje dni samo na eno — na naš Minstrel Show, katerega bo naša mladina priredila v Pulaski Hall na Ashland in 18. ulici v nedeljo, 6. novembra ob treh popoldne. — Cela prireditve obeta biti nekaj posebnega, česar naša naselbina še ni imela. — Oba zbora So. Chicaški in Chicaški sta imela že več skupnih vaj in nastopov. — Naše žene so tudi že vse poskrbele, da bo pri Minstrel Showu okusna večerja pripravljena za vse, ki bodo lačni. — Predsednik cele prireditve je naš obče znani in priljubljeni Mr. Jak. Korenčan, o katerem vemo, da dobro izvrši, česar se loti. Blagajnik je naš stari, vendar vedno mladeniško čili Mr. Anton Gregorič, ki si nikdar ne boji pomagati za napredek nasebne. Kuhinja bo pod vodstvom naše neumorno delavne Miss Mary Merlak, katero poznamo, kako zna vsesfransko zadovoljiti vsakega. Cela vrsta dražestnih "kelnaric" ima že pripravljenih, ki bodo poskrbele, da bo vsakdo takoj in lepo postrežen. Mr. Terselič bo skrbel, da ne bo nihče jezen. Mr. John Petrovič bo skrbel za red na plesišču, da se bodo pari vrtili pravilno. Mr. Pet Prah bo imel vse obleke v "Wardrob" na svoji skrbi, da se bomo brezskrbno pripravili za prijetno zabavo. Mr. Omrzel bo imel pa vrata in vstopnice pod svojo komando.

Tako je vse v redu. Pulaski Halla ni ravno najboljša, katero bi si želeli toda, ker je bila edina, katero smo mogli dobiti, smo poskrbeli, da bo vse v redu in da bo vsakdo zadovoljen. Tudi oder bo urejen tako, da bo popolnoma odgovarjal celi prireditvi.

Zato rojaki iz Chicage in okolice, ako hočete imeti nekoliko prav 'fletnih in luštnih uric,' pridite gotovo 6. novembra v Pulaski Hall.

Collinwood, O. — Poslavljaljoč se iz Collinwoodske nasebne, se moram predvsem zahvaliti zastopniku Mr. John Mescu, za njegov prijazen sprejem in za njegov trud, ki mi je pomagal pridobiti več novih naročnikov. Zahvaljujem se pa tudi njegovi soprogi za dobro postrežbo, zatorej kličem Bog plačaj! Nadalje se zahvaljujem tudi Mr. Žužku in njegovi soprogi za postrežbo in prenošičiše, kakor tudi Mr. Roselj-u, Kmet-u, Mr. Kavšek-u in Blatniku.

Rojaki po Collinwoodu prav pridno stiskajo "božjo kaplico." Vsaj pa bi bili tudi neumni, ako ga nebi. Ko človek dela celi dan trdo, ga kupica dobre kapljice oživi, tako da pozabi na vse nadloge minulega dne.

Delavske razmere so za spoznajboljše kakor so bile, vendar pa, brezposelnost se še ni izselila docela.

Samo Mladinski Domovi jo še rešijo! Ameriški sorojaki, ali ste se že odzvali bolestenemu kriku po pomoči teh revčkov? To je krik tonečega v valovih—, krik nedolžne žrtve tuje zlobe!

Ne odlašajte z Vašim darom! Ker vsak dan čakanja peha v še večjo neopozno odloqni ot isouaueuaks ut ocaes Sorojaki, pričnite z zbirkami v časopisju! Prirejte igre in prireditve za Mladinske DOME! Zbirajte na svatbah, koncertih..., ob vsaki priliki! Priporočajte, agitirajte, prosite, nadlegujte, če treba, dokler se ni vsak sorojak oddolžil z večjo svoto! Druge narodnosti v Ameriki so v kratkem času nabrale milijone za svojo deca v stari domovini! Ali bomo, samo Slovenci pustili izhirati svoj mladi zarod v podivjanosti in zapuščenosti!?

Narod, ki hoče svojo dobrobit, zna tudi žrtvovati... Z žrtvijo se pa vse dože! (Zahvale prihodnjič.)

Konečno še enkrat vsem Collinwoodčanom najlepša hvala in Bog plačaj!

Leo Mladich, pot. zastop. Ave Maria, Edinosti in Glasnika P. S. J.

CLEVELANDSKE NOVICE.
Starišem Golob, ki stanujejo na W. 116th St. je umrl sin Ernest, star 5 let. Naše iskreno sožalje družini.

V nedeljo proti večeru se je ubil znani slovenski pek Frank Černelič, ko se je vračal z avtomobilom iz Geneva, O. Podrobnosti poročamo prihodnjič.

V stanovanju na 1099 E. 64th St. si je vzel življenje Miha Dimenc, oženjen, star 41 let. Že več časa je hodil okoli zmeden in pripovedoval, da si bo nekaj naredil. Zadnje čase je bil brez dela, poleg tega je tudi nekaj popival, kar mu je povečalo nervoznost.

Josep Mustik, 7901 Marble ave. je šel v soboto v neko gostilno na Literary Rd. Tu se je začel pripraviti nekako z gostilničarjem, in planili so po njem ter ga do nezavesti pretepli. Šele pozno zvečer se je zbudil, in v svoj največji strah opazil, da so mu medtem neznan lopovi odnesli listino, v kateri je \$900 prihranjenih. Nevrjetno je, kako nekateri ljudje lahkomišelnost nosijo denar s seboj, ko imamo banke za tako stvar. Policija poroča, da zgubijo Clevelandčani v enem letu nad en milijon dolarjev v denarju, ki ga nosijo s seboj. In večinoma, skoro v vsakem slučaju so to delavci, ki najtežje zaslužijo denar, katerega ne znajo shraniti. Zakaj imamo neke banke, kjer je vaš denar popolnoma varen in ga dobite, kadar ga potrebujete?

New Castle, Colo. — Vas vse urednike iskreno pozdravljam v imenu našega očeta Sv. Franciška, da bi vas podpiral pri vašem tako trudapolnem delu in da bi vam izprosil veliko božjega blagoslova pri vašem podjetju. Častitati vam moram za Vaše prelepe članke v vseh treh listih. V prvi vrsti gospodu Kazimirju Zakrajšek za prelepo Lilijo iz Raja in gospodu Jeronimu Knoblarju za življenje bl. Marjete Alakok in gospodu Hugonu Brenu za družinski krog in za poduk Iz mojih potov v Ameriko, in še za druge povesti, gospodu Plazniku za vse njih lepe povestice in gospodu Smoleju za "Moj nedeljski tovariš." Vse je lepo urejeno, da človek dobi veliko duševne hrane, ko dobi liste v roke. Jaz bi vam ako rada pomagala širiti vaše lepe liste, ko bi bilo tukaj kaj več Slovencev. Tako da smo Slovenci res lahko hvaležni ljubemu Bogu, da nam je dal mož, ki se tako trudijo za nas in nas tako lepo podučujejo.

Barbara Kočevar.

RAZGLED PO SVETU.

(Nadaljevanje z 1. strani)
odvisnost Egiptu, kar je že tolikrat obetala pa nikdar spolnila.

ANGLIJA ZA ODPUŠENJE DOLGA.

Anglija je poslala v Ameriko posebnega agenta McKenna, bankirja iz Londona, ki gre po Ameriki in govori pri raznih banketih in drugih prilikah pred najvpljivnejšimi možmi in politiki in razširja miselj, da bi se naj vse dolg, katerega dolguje kaka dežela kateri drugi izza zadnje vojske popolnoma odpustih. Pravi, da je edina rešitev za napredek vseh narodov, posebno pa za zenačenje tuje valute, potrebno, da si vse države odpuste ves dolg.

Kongres se je izrazil proti temu. Toda agentje Anglije in njeni plačanci pravijo, da kongres nima pravice se vmešavati v to zadevo.

Dragatuš, Slovenija, 10. oktobra 1921. — Prečastiti gospod urednik: Prav prisrčna hvala za poslani "Ave Maria Koledar!" Krasna je njegova vsebina! Krasne zabavne njegove slike? Najbolj sem bil pa vesel, ko sem v Koledarju zagledal slike svojih dragih prijateljev in sošolcev, srebrnomašnikov, preč. g. dekana Šavsca in Mikša, pa milega mi sodruha pri moji novi maši na Brezjah, čast. gospoda Ivana Smoleja — Vašega tako marljivega sodrudnika! O, kako sladki spomini so se mi vzbudili, ko sem gledal podobe svojih starih znancev in prijateljev! Iskrene čestitke in pozdrave jim pošiljam tem potem v imenu vseh naših sošolcev, ki smo tudi letos 25. julija na Brezjah obhajali svoj srebrnomašniški jubilej! O, kako hitro gredo leta naprej. Ker nimam upanja, da bi se s svojimi dragimi ameriški sobratji sestali še kdaj na tem svetu — daj Bog in Marija, da se srečamo kdaj na onem — kjer bomo vsi skupaj hvaležnim srcem zapeli Te Deum laudamus in Ave Maria.

Jos. Novak, župnik.

JUGOSLOVANSKE NOVICE.

(Nadaljevanje z 1. strani)

Istvandije, ki sta bežala v Kapošvar. Govori se tudi, da so ubili lastnika tiskarne v Sarezu, kjer je bila natisnjena proklamacija Baranjske republike. Pred par dnevi so ga odpeljali v zapor, kjer so ga mučili. Na to pa je naenkrat izginil. Mažari pritiskajo tudi na žide, katerim izsiljujejo prispevke za bele garde.

Zopet smrtna nesreča na Bohinjskem jezeru. V nedeljo 25. septembra okrog 6. popoldne se je vozila v čolnu v družbi svojega spremljevalca po Bohinjskem jezeru 17 letna Rijavec Jožefa, hči železniškega delavca na Boh. Bistrici. Spremljevalcu je padlo med vožnjo veslo v vodo, ona pa je padla v jezero z glavo naprej. Ko to pišem, utopljenke še niso našli.

Pretep na sokolski veselici v Vevčah. Dne 25. septembra so imeli Sokoli v tovarniški restavraciji veselico. Zvečer sta se sprla Karel Klešnik s Predovičevega sela in Karel Kovač iz Ljubljane. V prepir se je vmešal tudi Ivan Bizil, vsled česar ga je Klešnik udaril s litrom po glavi. Velik izگرد sta povzročila na tej veselici tudi France in Andrej Cimerman, ki sta pobijala in metala kozarce; France je grozil tudi z odprtim nožem.

V Ljubljano padel je ponoči Martin V., ko je šel sladko ginjen ob Ljubljani domov. Izvlekli so ga iz vode in prepeljali v bolnišnico, kjer se je hitro iztreznil.

Žile v zapestju leve roke prežezala si je 19 letna kuharica Terezija D. Na srečo si je mladenka zadala le lahko telesno poškodbo.

Z vlaka je padel delavec Anton Ambrož iz Strazišča blizu postaje Kranj. Ker je bil vlak prenapolnjen, je stal Ambrož na stopnjicah. Na srečo se Ambrož pri padcu ni težko poškodoval.

Okradeni gost. Pavlu Trebarju iz Strazišča je bilo ukradeno v De Schiavovem prenočišču 900 kron.

Smola valutnega tihotapca. Neki trgovec iz Češke je hotel pred par dnevi iztihotapiti preko meje 480.000 kron. Da kontrolni organi ne bi našli pri njem denarja, ga je skrnil na znanem prostoru. Ko je nevarnost minula, je šel po denar, ali videl je, da so se dobri ljudje že pobrigali, da ne bi kontrola našla denarja. V jezi nad toliko izgubljeno svoto je prijavil stvar policiji in s tem seveda tudi samega sebe...

Dober patriot. V zagrebškem 'Večeru' citamo sledečo notico: Neki gospod je sklenil oddati sobo s celo oskrbo. Ker je za take redkosti vedno mnogo reflektantov, si je go-

(Nadaljevanje na 3. strani)

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

(Nadaljevanje iz 2. strani)
spod pred svojim stanovanjem na hodniku napravil mal urad in tukaj sprejema stranke. Od vsakega reflektanta napiše ime, poklic, eventualne dohodke, potem pa ga odpusti. Do danes je sprejel nad 30 poudb. Vsakemu je obljubil pismeno obvestilo. Cena stanovanja je 3500 K. To visoko vsoto zagovarja s tem: "Jaz sem dober državljan in sem si zato vzel za zgled — belgrajske cene!"

Uboj radi predrage klobase. V klobasično 7sgeta v Zagrebu je prišel pred par dnevi neki delavec, da kupi kosček suhe klobasice. Ko mu je gospodar dejal, da stane 16 K, je pričel kleti in se kregati. Gospodar ga je hotel vsled tega izriniti iz prodajalne. Med tem ga je pa delavec zabodel z nožem v prsi in pobegnil na Ilico, kjer so ga prijeli in zaprli. Kospodar je umrl.

KATOLIŠKI VESTNIK.
(Nadaljevanje z 1. strani)

Katoliški biblijski (sv. pisemski) kongres v spomin petnajststoletnice sv. Jeronima so obhajali letos od 16. do 19. julija v staroslavnem vseučiliščnem mestu v Cambridge-u. Shoda sta se udeležila dva kardinala, nam znani nadškof westminsterski, kardinal Bourne in kardinal Gasquet, predsednik za izdajo revidirane Vulgate, ki je tudi sam predaval. Udeležence je pozdravil v mestni hiši cambrški župan sam. Obravnavali so sami strokovnjaki aktualna biblijska vprašanja.

Pohvala naših tretjerednikov v nemškem listu "Koelnische Volkszeitung" prinaša o III. mednarodnem kongresu tretjerednikov 17. septembra v Rimu daljše poročilo, v katerem pravi, da so v sekcijah, ki so pri tej priliki zborovale, poleg Italijanov in Nemčev najbolj pridno delovali Slovenci in Hrvati, ki so stali najbolj praktične predloge.

Sv. Oče in protialkoholno gibanje. Pred kratkim se je v Lausanneu (Losan) v Švici vršil mednarodni protialkonolni kongres. Kongresa so se udeležili zastopniki vseh držav in tudi Sv. Oče je poslal svojega zastopnika vseučilišnega profesorja Angelini-a. Njegovi govori in predlogi, ki jih je stavil v imenu Bene-

dikta XV. so vzbudili splošno pozornost in odobravanje. V končni resoluciji je bila kot ena glavnih točk sprejeta ta, da se cerkvene oblasti naprosijo, da naj bi se v vseh seminarjih uvedla znanstvena predavanja o alkoholizmu in njegovih posledicah, da bi se duhovniki še bolj udeleževali anti-alkoholnega gibanja, na katerem polju so že dosedaj želi tako lepe uspehe.

UREDNIŠTVO EDINOSTI JE PREJELO SLEDEČE PISMO:

"...morda Dijaško kuhinjo še drugim dobrotnikom v Ameriki priporočite, ker so Amerikanci radodarni in, četudi dobimo le nekaj dolarjev, je za nas izdatno radi visoke vrednosti, ki jo ima sedaj dolar. Dijaškov in dijakinj smo sprejeli dose-daj 79. Plačujejo za kosilo in večerjo glede na večjo ali manjšo ubožnost na mesec po 360, 300, 240, 180 in 120 K. Dijaška stanovanja so po 1000—1400 K mesečno. Z iskreno hvaležnostjo Vas pozdravljam

Dr. Ivan Svetina,
prof. v pok. in častni kanonik.

Kdor izmed Slovencev ali čč. gospo-dov duhovnov bi hotel kaj darovati za uboge dijake, pošlje lahko uredništvu lista ali pa meni. Imena darovalcev bodo objavljena.

Rev. Smoley,
B. 337, Zealand, N. Dak.

EMIL KISS, BANKIR

Ustanovljeno leta 1908.
Pošilja denar v vse kraje Jugoslavije po pošti in brzojavno. Nakazuje se izplačila tudi v ameriškanskih dolarjih za Jugoslavijo. Prejema vloge in plačuje po 4 proc. obresti.
Prodaja šifkarte.
Opravlja vsa bančna posla.

PIŠITE PO CENIK.

EMIL KISS,
BANKIR
133 Second Ave., New York.

TOVARNE STRUPA.

Neki znameniti ameriški zdravnik pravi v svojem članku, ki je bil objavljen v "Medical Montly": "Naša telesa so tovarne strupa. Strup ki ga proizvaja naše telo in to v času 24 ur, je dovolj močan, da nas umori. Ta strup-pa pride iz gotovih virov, kakor zaprtja in nedelovanja drugih udov našega telesa. Strup ki ga proizvaja naše telo, je tako nevarna našemu življenju, da ga je treba odstranjevati potom peterih virov: na pljučah, koži, ledvicah, jetrah in želodcu. Ako ti glavni činitelji našega telesa ne delujejo pravilno, potem prebava prehitro odstranjenje in iz tega začno izvirati razne bolezni. To nam daje dovolj razlage, zakaj da je Trinerjevo vino tolikšna in to neobhodna potrebna pomoč našemu

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Rojakom Slovincem v Indianapolis, državi Indiana, v Clevelandu in državi Ohio, naznanjamo da jih bo te dni obiskal naš zastopnik **Mr. Leo Mladich**, kateri je poblaščen pobirati naročnino za naše liste Ave Maria, Edinost in Glasnik Presv. Srca Jezusovega in sploh vse, kakor oglašje in drugo, kar je z zvezi z našimi listi.

Našim cenjenim naročnikom in dobrotnikom ga najtopleje priporočamo, ter jih obenem prosimo da mu grejo na roko v vseh ozirih.

Uprava Ave Maria, Edinosti in Glasnika P. S. J.

FRANK SEDLAK'S SONS

Izvršujemo
VSA ZIDARSKA DELA.
Kadar mislite graditi svoje domove ali kako drugo poslopje, obrnite se na nas, da Vam damo svoj nasvet.
2448 South Lawndale Ave.,
CHICAGO, ILL.
Phone: Lawndale 250.

FIDELITY ELECTRIC COMPANY

Frank Schonta, lastnik.
Vaši domovi bojo postali moderni, ako izročite nam v iste napeljavo električne razsvetljave. Mi jamčimo dobro delo za nizko cenno. Obiščite našo trgovino in oglejte razne stanovanjske opreme. Prodajamo tudi pralne stroje, gladilnike, štedilnike, itd. Vsakemu, ki nas priporoči svojemu znancu za napeljavo električne razsvetljave damo \$5.00 nagrade.
Plačuje se v gotovini ali pa na lahke obroke.
2049 West 22nd Street, Phone: Canal 5190.

Phone: Roosevelt 8215.

ANTON BANICH
FANCY GROCERY

2050 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Se priporočam slovenskim gospodinjam za naklonjenost. V zalogi imam vsako vrstno grocerijsko blago. Posebno pa: Najboljše salato olje, "sweet oil," najboljše kranjsko ajdovo moko in vedno sveže različno sadje. Pri meni dobite tudi "MALT EXTRACT and HOPS", iz katerega si naredi izbor-no domače pivo. Torej Sloverke na svidenje!

Pozor!

— Kadar potrebujete raznega pohištva, obnite se na mene. V zalogi imam najfinejše postelje in modroce, raznovrstne peči za plin, olje in premog. Prodajam tudi vsakovrstno orodje za vse rokodelske stroke. Ravno tako imam v zalogi tudi vse avtomobilske potrebščine, kakor tudi vse potrebne predmete za napeljavo elektrike. Svoje blago razpošiljam po celi Ameriki. Pišite še danes po naš cenik!

A. M. KAPSA

(General Hardware store)

2000 - 2004 Blu Island Ave
Cor. 20th St.
CHICAGO, ILL.

telesu. Za zdravje je potreba čiste-ga telesa, Trinerjevo grenko vino ga pa čisti. Odstranja čezmerno prebavo, utrjuje naš okus in regulira ves naš cirkulastični sistem našega telesa. Ako nimate Trinerjevega vina doma, tedaj kupite si ga še danes pri Vašem drugistu ali lekarnarju, ko greste domov.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA, KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Prezvamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir. Najboljše delo, nižje cene. Rojaki obrnite se vselej na svojega rojaka!

SLOV. KAT.

PEVSKO

DRUŠTVO

"LIRA"

Slov. kat. pevsko društvo "Lira", Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdina, 1053 E. 62nd St. — Pevevodja in podpredsednik: Matej Holmar, 1109 Norwood Rd. — Tajnik: Ignacij Zupančič, 6303 Carl Ave. — Blagajnik: Frank Matjašič, 6526 Schaifer ave. — Kolektor John Stele, 6713 Edna Ave.

revske vaje so v torek, četrtek in soboto ob pol 8 uri zvečer.

Seje vsak prvi torek v mesecu v stari šoli sv. Vida.

DR. JAMES W. MALLY.

SLOVENSKI—ZOBOZDRAVNIK

6127 St. Clair ave.,

Cleveland, Ohio.

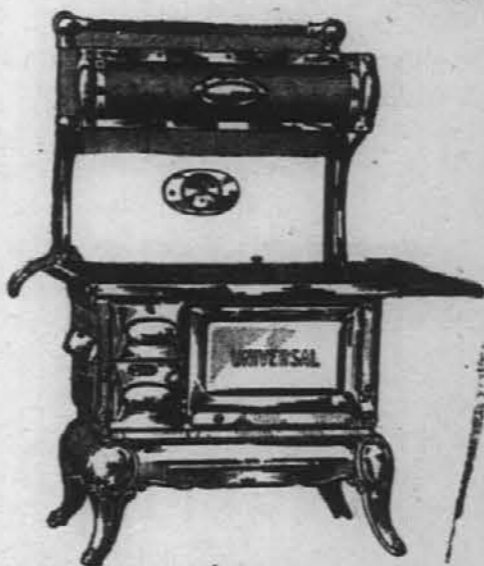
Uradne ure:

Od 9:00 do 12:00 in 1:00 do 5:00; zvečer od 6:00 do 8:00.
V nedeljo od 10:00 do 12:00.

Phones:

Randolf 3711—Office
Print. 1274 L—Office
Randolf 1807 W—Res.

W. Szymanski.

Vodim uspešno že tri-in-trideset let svojo dobro založeno trgovino z raznim pohištvom. — Vsak, ki poizkusi pri meni, je moj stalen odjemalec. Tako boste tudi Vi, ako le enkrat poizkusite in se prepričate o kakovosti mojega blaga. V zalogi imam najfinejše postelje, naslanjače, kuhinjsko pohištvo in sploh vse pohištveno opremo.

Predno si kupite pohištvo drugje pridite in oglejte si mojo trgovino, ki je Vam vedno na razpolago.

Se priporočam vsem Jugoslovanom!

1907 BLUE ISLAND AVE.,

CHICAGO, ILL.

PHONE: CANAL 597.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němėček

FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

PHONE: CANAL 2534.

NAZNANILO ROJAKOM V CHICAGI.

Te dni sem osebno prišel v Chicago iz Kempton, North Dakota, kjer imam svojo farmo, kjer pride-lujem krompir in druge farmarske pridelke. Da bodem zamogel rojakom v sedanji draginji postreči sem dobil celo karo krompirja, katerega sem sam pridelal na svoji farmi. Rojaki, poslužite se te prilike! Krompir je najboljše vrste in prodajal ga bodem najceneje.

Zglasite se osebno pri meni, kadar vam mogoče po dnevi ali zvečer pri **FRANK F. ROVTAR, MIKE PAZDERIC,** 2230 So. Wood Street, Chicago, Ill.

Neznani Bog.

(Priredil FR. BLANKO.)
(Nadaljevanje)

Častniki so se postavili na čelo tej precej močni vojni sili. Eden izmed njih je imel jeklen oklep in čezenj črno tuniko, na kateri sta se križali dve rudeči proggi v znamenje, da je sprejel senatorsko čast od Avgusta samega, ali pa od enega obeh cesarjev, Tiberija, ali pa Germanika. Čez tuniko je nosil še škrlatni tribunski plašč "chlamys" imenovan, in na glavi čelado z šopom črnih peres. Bil je lep mož, star kakih trideset let, resnega obraza in bistrhih oči.

Obstal je v bližini drugega častnika, ki je bil bogatejše oblečen in se je komaj menil zato, kar se godi okrog njega. Vsa njegova pozornost je bila obrnjena na bližnje letovišče. Nosil je paludamentum, dolgi škrlatni plašč rimskega generala ali legata, ki je bil na spodnjem robu dvakrat obrobljen s tirkim škrlatom in je padal v dolgih gubah konju globoko čez stegna. Spona tega plašča je bil velik dragulj. Ko ogledalo gladek oklep generalov je bil obložen, z zlatimi ploščami, okoli vratu mu je visela težka zlata verižica in na glavi je imel čelado z šopom rudečih peres. Najčudnejše na njegovi obleki so pa bili gotovo črevlji z navzgor zavahanimi konicami, in zgoraj okrašeni z biseri v obliki patricijske črke C. Finepravilne poteze moža so popolnoma soglašale z imenitno zunanostjo, kakor tudi bele, lepe roke. Njegov napolzaspani pogled je izdajal, ako si pravilne poteze moža so popolnoma soglašale z imenitno zunanostjo, kaga natančneje opazoval živahno pozornost, ki je bila v protuslovju z flegmatično lenim izrazom. Le tu in tam je zaigral okrog nežnih ustnih črtno porogljiv nasmeh.

Spregovoril je par besedi z tribunom in ta se je obrnil k bližnjemu centuriju, ki je držal v roki namestu meča, katerega je imel v nožnici, odlomljen trs.

Ta stopi hitro k Pavlu rekoč: "Prosim, povejte mi, ali ste že dolgo tukaj."

"Ne, pred kratkem smo prišli."

"Ali ste videli kakšno osebo priti po tej poti na cesto,"

"Odkar počivamo tukaj, nikogar."

Častnik uljudno pozdravi in odjaha nazaj.

Med tem so pa naši znanci gledali z vedno večim zanimanjem in občudovanjem prizore, ki so se vršili pred njimi. Največa sprememba se je pa zgodila z deklico. Ravno kar je bila še podoba hiranja in žalosti, sijale so ji zdaj oči kakor demanti od živahnega zanimanja. Bila je presenečena, zamaknjena in polna-radovednosti, kaj bo iz tega. Njeni prijatelji so jo opazovali in se zadovoljno spogledavali.

"Kdo so ti ljudje?" vpraša Agata svojega brata. "Ali so to dobri duhovi, polbogovi rimskega cesarstva, o katerih si mi tolikokrat pripovedoval?"

To so le različni vojaški oddelki najine domovine, sestra moja," odgovori Pavel.

Kakor razočarana je pogledala Agata na druge.

Prejšnji suženj je to zapazil. Obdarjen z naravnim čutom pazljivega zdravnika, skušal je njeno pozornost še bolj podžgati, da bi pozabila svojo bol. "Da, moj gospod Pavel, gospa Lea in ti punčica mojega očesa," začel je s svečanim glasom, "to so v resnici le hudobni duhovi, besi te dežele. Koliko mislite, da jih je tu, moj gospod Pavel? Jaz, ki sem se boril v bitki pri Filipih, vam pravim: tu je zbrane konjanice za tri cele legije, to je "justus equitatus" do dvajset tisoč mož. Bogovi so mi pričla, da resnico govorim. Legijam manikajo le še pešči."

"In ti le tukaj, dobri Filip," vpraša Agata, "kdo so ti na nerodnih konjih z usnjatimi jopici in železnimi luskinami?? Oni izgledajo dvakrat tako veliki, kako drugi jezdeci."

"Sladka moja golobica, to so Batavijci, ki stanujejo ob ustju Rena in Šelde," pojašnjuje vprašani važno.

"In oni, katerih obraz se sveti kakor prepered baker in katerih oči se vrte, kakor one divjih zveri v cirkusu? Jezdijo majhne urne konjičke z dolgim repom, brez sedla in uzde in nosije svetke belega platna okrog glave."

"To so Numidijci, moja mala gospa, rojeni jezdeci. Bili so nekdanj strašno plemo, ko je še Hanibal četoval s svojimi četami po tej lepi deželi."

Ko je osvobojenec še pojašnjeval, nastalo je gibanje med posameznimi oddelki vojske. General je razjahal in korakal polagoma ob vrstah gori in doli. V istem trenutku so videli drveti Numidijce čez ravan, kakor jato mladih jerebic, pol po zraku pol po tleh.

Sedaj se je pričela bojna igra. Bilo je videti, kakor da bi še mešali vsi brez glave ena četa med drugo, a vendar je bilo vse le dobro preračunjena in priučena vaja, razvoj, pri katerem je izgledalo, da se premiklje in skače vsak jezdec, kakor in kamor se mu polubi, a vendar so bile kretnje tako v redu, da nobenkrat nista dva skupaj zadela. Mali konji, ki niso nikdar okusili jarma uzde, so bili vajeni ubogati na klic gospodarja in blisketajoče orožje jezdecev jih je vodilo in bodrilo, kadar so se spustili kakor loveči trop psov tja v daljavo. Iz oči jim je švigal ogenj, griva jim je divje vihrala v vetru.

Glas trombe naznani, da je igre konec. Vsi se vstopijo v red in postavili so se v dolgi vrsti za mladim Numidijcem, ki se je vlegel po dolgem na hrbet svoje živali. Zopet zadoni tromba — in po kratkem, ostrem zaletu je skočil prvi jezdec v svojim konjem čez svojega rojaka, ležečega na konju.

Tako je skakala cela četa do poslednjega moža in med tem se je razlegalo po zraku veselo vpitje in vriskanje. Ostali vojaki so pa pozorno in pazljivo zasledovali njih nevarno početje. Ko je bilo to končano, so se zopet postavili v vrsto na svoje prejšnje mesto.

"To so numidijske jahalne umetnosti," pojasni osvobojenec; "a vendar ni nobenega med njimi, ki bi se mogel skušati z vami, gospod Pavel." "Razumem se sicer nekoliko na to," odvrne mladi mož, "ali bojim se, da bi me prekosili ti Centavri."

Popolnoma zatopljeni v prekrasne igre, ki so se vršile pred njihovimi očmi, niso naši potniki niti zapazili, da so prinesli sužnji iz bližnjega gradu dve nosilnici in jih postavili v bližini v senco dreves.

Ena teh nosilnic se je bliščala od zlata in slonove kosti, druga je bila pa umetno skovana iz medu. Ob straneh sta korakala dva moža, malo za njima je pa šla četa sužnjev.

V prvej je sedela mlada dama, kakih sedemnajst let. Oblečena je bila v dolgo palo, obleko iz višnjeve svile, ki so jo pripeljali še le pred kratkem preko Arabije in Egipta iz Indije, zato so si jo mogli omisliti zaradi previsoke cene, le bogatejši plemenitaši. Lasje dame so se svetili ka-

kor zlato. Po tedanji modi so bili deloma skriti pod mično čelado, galerus imenovano, deloma so se ji usipali po hrbtu zaviti v mrežico. V vseh jih je nosila velike uhane in na vratu težko zlato verižico, bogato okrašeno z draginimi kamni. Na nogah je imela škrlatno rudeče, z biseri obšite šolnice.

AMERIŠKI SLOVENCIM PODPIRAJTE SVOJE PODJETJE KATERO EDINO SE BORI ZA VAŠE INTERESE!

ŠIRITE LIST "EDINOST"

HARMONIKE!

Izdelujem in popravljam vsakovrstne harmonike, bodisi kranjskega ali nemškega tipa. Vsa dela izvršujem zanesljivo in točno, po najnižjih cenah. Istanto izvršujem tudi krasne oltarčke za v sobe, ki se jih lahko z električno svetlavo razsvetlji.

Se priporočam rojakom širom Amerike.

ANTON BOHTE.

3626 E. 82nd St., Cleveland, O.

DEUŠTVO SV VIDA STEV 28 K. B. K. J

Ima svoje, vedno mesečno seje, vsako prvo nedeljo v mesecu v Knauštvarani, cor. St. Clair Ave. and 62nd Str., N. E.

Uradniki za leto 1900

Predsednik, Anton Grdina 1053 East 62nd Street, tajnik, Joseph Russ 651 8enna Ave. N. E., zastopnik, Joseph Dgrin 1051 Addison Rd. W. Društvo zdravnika Dr. J. M. Seliskar na 612 1st Avenue

Novi člani se sprejemajo v društvo od 16-ga leta do 50-ga leta starosti in se zavarujejo za posmrtnino \$1000 ali 250.00 noče društvo plačuje študentske bol potpore

Naše društvo sprejme tudi otroški mladinski oddelki od 7 do 16 leta starosti in se zavarujejo za \$100.00. Otroci po 10 letu starosti prestopijo k aktivnim članom in se zavarujejo od \$50.00 do \$100.00. Načevanje društvenih azer pri sejanju ure dop. in do 5 ure pop.

Novi člani in članice morajo biti zdravi od zdravnika naj kasneje do 1. dne vsacega meseca

Za vsa dodatna posanila se obrnite na gori imenovane uradnike

Telefon: Canal 6319.

MATH KREMESEC mesar

Priporočam Slovincem in Hrvatom mojo dobro in okusno mesnico.

Vaški dan svoje meso, kakor tudi prave kranjske klobase — toma delano vedno na razpolago

112 W. 22nd St., Chicago, Ill.

ŠKOZI NEW YORK

Pot v stari kraj in iz starega kraja drži skozi New York. New York tvori takorekoč prehod med Ameriko in Evropo. Potnik, idoč v domovino, ne ve pri čem je, dokler nima za seboj New Yorka in tudi novi priseljenik ne, dokler njegove usode New York ne odloči. Za oba je torej velevažno, da imata točno in zanesljivo pomoč in postrežbo v New Yorku.

Naša tvrdka je v času dose-danjega obstoja dokazala, da je voljna in zmožna nuditi najboljšo službo v New Yorku. Poslužite se je torej pri potovanju v stari kraj ali iz starega kraja, pri pošiljanju denarja v Jugoslavijo, Italijo ali kamorkoli, in pri drugih poslih v zvezi s stari krajem.

ZAKRAIŠEK & ČEŠARK

Slovenska banka,

70 9th Ave., New York City

FRANK TOMAŽIČ SLOVENSKI GROCERIST

Priporočam svojo dobro urejeno grocery Slovincem in Hrvatom. V zalogi imam vedno najboljše salnatno olje, doma narejeno kislo zelje in pravo kranjsko aidovo moko.

1858 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Phone: Canal 2910.

Povabljeni ste

da pridete v našo trgovino in si ogledate naše nove vzorce oblek za jesensko in zimsko sezono.

Moške in fantovske obleke v najnovejših "double breasted style" po novih znižanih cenah. Fantovske in moške obleke z dvojnimi hlačam prodajamo sedaj po:

- \$30.00,
- \$35.00,
- \$40.00 in višje.

Posebna vrednost pa je v moških površnih suk-njah za jesensko in zimsko sezono, v najnovejšem "double breasted style" katere dobite sedaj za: \$15.00, \$20.00, \$25.00, \$30.00 in višje.

Pridite k nam in izberite si iz dobrih oblek najboljšo obleko.

Naša trgovina je od prta vsa turek, četrti in soboto zvečer.

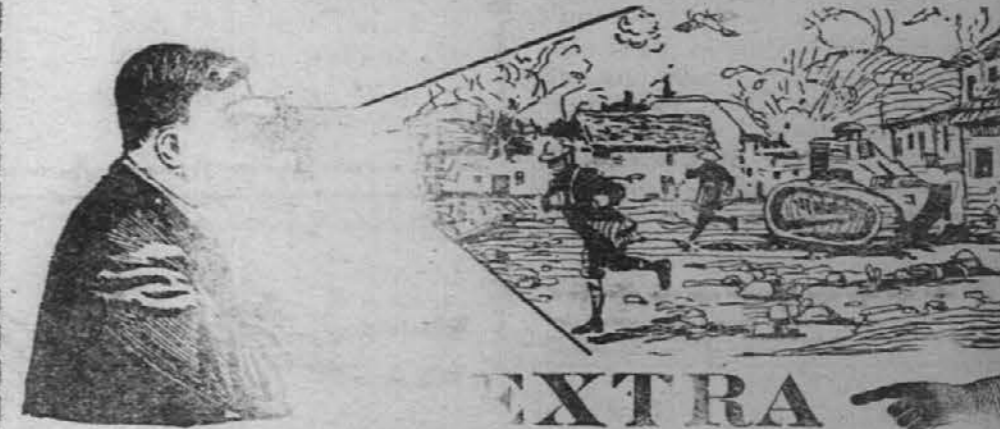

NAŠA TRGOVINA JE OD PRTA VSA TUREK, ČETRTI IN SOBOTO ZVEČER.

JELINEK & MAJER

Corner Blue Island Ave. and 18th Street.

Extra! — Veliko evropsko vojno lahko vidite doma! — Extra!

Z našim patentiranim "telozorom" si ogledate lahko doma vsa evropsko vojno, ki je divjala v Franciji, Avstriji, Italiji Rusiji in Srbiji itd. Videli boste tudi pomorske bitke bojnih ladij in submarinov. Videli boste boje v zraku z zrakoplovi in Zepelinu uničene pokrajine, vasi in mesta in tudi mnogo drugih stvari ki so se dogajale v minuli vojni. Videli boste vse naravno, kakor bi bili sami na bojnem polju, ker vse te slike so bile povzete na bojnem polju, in jih tudi nikjer drugje ne dobite, kakor samo od nas. Ti prizori bojo Vam kot spomini od minule velike zadnje evropske vojne. Bo pa tudi zelo interesantno za Vaše prijatelje, ko bojo obiskovali Vas na Vašem domu. Čuvajte se pa ponarejevanja. Ta patentirani telozor, ki je narejen zelo lično in močno z aluminiranim pokrivalom, z zametom obrobljen, skupaj s 150 slikami evropske vojne, Vam pošliemo za samo \$4.50. Je nekaj izvrednega ki je interesantno za vsakogar. Ne odlašajte z naročilom, ker ta ponudba je samo začasna, ker stvar ki jo ponujamo je vredna več.

NE POŠILJATE DENARJA V NAPREJ! Izrežite samo ta oglas in pošlite nam skupaj s 50c za pošiljativne stroške, ostalo \$4.50 pa plačate tedaj, ko bo desetero poslano blago na Vaš dom.

VARIETY SALES CO.

1016 Milwaukee Ave., Dept. 1042, Chicago, Ill.